

**Beleidsplan ‘Harderwijk zijn wij samen’
Samenbeleid voor de periode 2018-2021.
Advies van de Sociale Adviesraad Harderwijk**

1. Algemeen

De toonzetting van de nota is positief en enthousiast. Er worden veel goede voornemens aangegeven en de plannen zijn gericht op verbetering. Dit is een te waarderen uitgangspunt. In de eerste vier pagina's wordt een beeld geschetst van onze gemeente en worden ambities aangegeven. Deze ambities zijn de moeite waard om ten uitvoer te brengen. Iedere inwoner van Harderwijk wordt hier aangesproken en kan hieraan meedoen.

Toch kan de SAH zich niet aan de indruk onttrekken dat de titel 'Harderwijk zijn wij samen'. Samenbeleid voor de periode 2018-2021, niet helemaal de lading dekt. De realisering van de ambities zijn vooral gericht op de zorg- en welzijnssector in het algemeen en op ZorgDat in het bijzonder. Er is een tegenstelling tussen de wens inwoners te enthousiasmeren tot meer activiteiten en het top-down denken van veel interventies waarbij beleid wordt 'uitgerold' over de samenleving.

Advies

Zoek naast het samenwerken met vaste partners, naar nieuwe partijen. Dit biedt meestal meer mogelijkheden voor vernieuwing en vergroot de mogelijkheid tot een creatievere aanpak.

2. Mantelzorgers

In dit beleidsplan worden mantelzorgers gezien als vrijwilligers. In onze optiek is dit niet juist. Mantelzorgers worden dikwijls door hun situatie gedwongen om ondersteuning te bieden aan een partner, familielid of andere directe naaste. Ook al bieden zij hulp op 'vrijwillige' basis maakt dit hen niet tot vrijwilliger. Zij behoren meer tot de categorie onbetaalde zorgverlener dan vrijwilliger.

Advies

Maak onderscheid tussen mantelzorgers en vrijwilligers. Geef duidelijke definities van de begrippen mantelzorgers en vrijwilligers. Binnen een participatiesamenleving behoren zowel de mantelzorger als de vrijwilliger een respectvolle plek te hebben.

3. Vrijwilligers

De term vrijwilligerswerk is in deze nota omschreven volgens de klassieke opvatting. Het zijn mensen die gezocht zijn door een organisatie om onder leiding van professionals activiteiten uit te voeren (pagina 18). De organisatie heeft hen nodig.

In de huidige opvatting zijn vrijwilligers inwoners die zich op basis van hun kwaliteiten willen inzetten voor de samenleving op een plek waar zij zich bij voorkeur ook persoonlijk kunnen ontplooien.

Advies

Omschrijf het begrip vrijwilliger op zodanige wijze dat iedere inwoner zich aangesproken voelt en het als een voorrecht beschouwt om zich in te zetten voor onze samenleving.

4. Inclusieve samenleving

Het is een goed streven om uit te gaan van een inclusieve samenleving. Op pagina 7 wordt dit aangeduid als een stip op de horizon. Dit proces moet nog op gang komen. Om dit te concretiseren worden voorbeelden genoemd als, wijze van subsidie verstrekken, dialogen met inwoners en interne samenwerking en externe ondersteuning.

Advies

De SAH ziet dit deel graag nauwkeuriger uitgewerkt, omdat dit de kern van dit beleidsplan zou moeten zijn. Het gaat om een beschrijving van onze gehele Harderwijker samenleving, met alle dwarsverbanden en verbindingen. Iedereen kan meedoen op een respectvolle manier. Zoals de beleidsnota nu is geschreven, lijkt het meer op een inclusieve samenleving binnen de eigen 'groep', de dwarsverbanden komen onvoldoende tot uiting.

5. Visie op burgerschap

Goed om een visie op burgerschap te ontwikkelen. Bij de uitvoering staan de gemeente en ZorgDat genoemd door deelname aan project 'Ambtelijk Vakmanschap in de Participatiemaatschappij'.

Advies

Omschrijf wat het project 'Ambtelijk Vakmanschap in de Participatiemaatschappij' inhoudt. Betrek bij deze visie-ontwikkeling ook inwoners en niet alleen de bestaande welzijnsorganisaties. Beschrijf de rol van de gemeente. Is het nodig om een kader te schetsen waarbinnen inwoners hun initiatieven kunnen uitvoeren en op kunnen terugvallen? Beschrijf de rol van ZorgDat. In een samenleving waarin inwoners zelf initiatieven ontwikkelen, zal de rol van een welzijnsorganisatie veranderen en zelfs kleiner worden. Als dit niet gebeurt gaan zij waarschijnlijk andere activiteiten ontwikkelen, hetgeen de burgerparticipatie in de weg kan staan (zogenaamde betutteling en pampergedrag). Een inwonersinitiatief 'Talenthouse' dat opgaat in ZorgDat lijkt nogal strijdig met de ontwikkeling van modern burgerschap.

6. Positie vrijwilligers

Binnen zorgorganisaties worden cliënten ingezet als vrijwilligers en begint de grens tussen cliënt en vrijwilliger te vervagen. Dit is een goed streven zolang het belang van de cliënt voorop staat. Het gevaar in deze is dat de cliënt als vrijwilliger wordt ingezet als onbezoldigde arbeidskracht.

Advies

Geef duidelijk aan dat er geen sprake is van een bezuiniging binnen de organisatie en er sprake is van een eventuele verdringing op de arbeidsmarkt.

7. Welzijn Nieuwe Stijl

Dat het welzijnswerk een drastische andere werkwijze moet ondergaan is duidelijk. Op pagina 30 staan enkele hoofdlijnen genoemd die leiden tot deze nieuwe aanpak. Een vraaggerichte aanpak is hierbij een goed uitgangspunt. Het punt dat er eerst collectieve welzijnsarrangementen worden ingezet en daarna pas individuele voorzieningen strookt niet met een vraaggestuurde aanpak. Ook wordt er gesproken van een preventieve en integrale aanpak. ZorgDat grijpt pro-actief in als er signalen zijn dat een situatie kan escaleren; dit is echter geen voorbeeld van preventief beleid. Bij preventie en pro-actief gedrag worden problemen vooral voorkomen.

Advies

De tekst op deze pagina duidelijker omschrijven en meer toelichting geven op elk punt.

Tot slot

Het is een ambitieus plan, waarvoor de Sociale Adviesraad Harderwijk haar waardering uitspreekt. Tegelijkertijd wil zij naast bovengenoemde adviezen nog enkele vragen en suggesties ter overweging meegeven.

Vragen

- de realisering van het plan, hoe dan?
- kan ZorgDat dit allemaal waarmaken?
- zijn de professionals voldoende geschoold voor deze vernieuwde aanpak
- worden er geen inwoners vergeten, wajongers, hoogbegaafden?
- is dit plan voor iedere inwoner?
- begrijpen mensen met een verstandelijke beperking waarom het gaat?

Suggesties

- pas op voor 'over' organiseren. Mensen blijven ook eigen verantwoordelijkheid hebben, waarvoor ruimte moet zijn en wat teniet gedaan kan worden als men er van uitgaat dat alles wel georganiseerd wordt en is
- communicatie tussen betrokkenen blijft een belangrijk punt. Alles wat naast elkaar bestaat en georganiseerd wordt, geeft veel onnodige overlap
- probeer de creativiteit bij mensen zelf te activeren. Wat kan iemand zelf doen om de tijd in te vullen in plaats van waar kan iemand naartoe of welke activiteit, welk evenement kan iemand bezoeken om vermaakt te worden.

Namens de Sociale Adviesraad Harderwijk,
Janny Heun,
voorzitter.

Harderwijk, 28 september 2017.